

Διάλεξη 5^η

Κυριάκος Κυριαζόπουλος,
Επίκουρος Καθηγητής
Τμήμα Νομικής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Νομικό καθεστώς των θρησκευτικών κοινοτήτων στη Λετονία
2. Νομικές πηγές των σχέσεων κράτους – θρησκευμάτων στην Λιθουανία

Σκοποί ενότητας

1. Η μελέτη του νομικού καθεστώτος των θρησκευτικών κοινοτήτων στη Λετονία
2. Εξέταση των νομικών πηγών των σχέσεων κράτους – θρησκευμάτων στην Λιθουανία

Περιορισμοί των δραστηριοτήτων των θρησκευτικών οργανισμών

- Η δραστηριότητα των θρησκευτικών οργανισμών στη Λετονία υπόκειται σε περιορισμούς με βάση το α.116 του συντάγματος.
- Μπορεί να διαταχθεί η παύση δραστηριοτήτων των οργανισμών που προάγουν τη θρησκευτική μισαλλοδοξία και μίσος, παραβιάζουν το νόμο ή υποκινούν άλλους, παραλείπουν να τηρήσουν το καταστατικό τους, απειλούν την κρατική ασφάλεια, δημόσια τάξη και ειρήνη, υγεία, ηθική των άλλων.
- Το α.14 του νόμου για θρησκευτικούς οργανισμούς προβλέπει ότι το κράτος έχει την αρμοδιότητα να περιορίσει δραστηριότητες οργανισμού και πιστών για αυτούς τους λόγους. Η κυβέρνηση πρέπει να διασφαλίζει την ελευθερία άσκησης θρησκείας, όμως αυτή δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση τήρησης νόμου άρα το κράτος μπορεί να περιορίσει δημόσιες εκδήλωσης για να προστατέψει δικαιώματα άλλων. (Balodis 2007: 320-321)

Παύση καταχώρησης και επανακαταχώρηση

- Ο θρησκευτικός οργανισμός έχει το δικαίωμα να υποβάλλει νέα αίτηση για καταχώρηση μετά την απόρριψη του, αν έχει εξαλείψει τους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκε η καταχώρηση. Επίσης, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή εναντίον της απόφασης του προέδρου του κυβερνητικού οργανισμού για θρησκευτικές υποθέσεις μέσα σε 10 μέρες.
- Η επανακαταχώρηση (α.8, § 4) εφαρμόζεται μόνο σε τοπικές κοινότητες θρησκευμάτων που αρχίζουν τη δραστηριότητα τους στη Λετονία για πρώτη φορά και δεν ανήκουν σε ήδη καταχωρημένα. Σκοπός της είναι διαπίστωση της νομιμοφροσύνης έναντι του λετονικού κράτους και συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά τη 10η επανακαταχώρηση ο θρησκευτικός οργανισμός υπάγεται σε καθεστώς μόνιμα καταχωρημένου.
- Προς το παρόν 1160 θρησκευτικοί οργανισμοί και καθιδρύματα είναι καταχωρημένοι. Από αυτούς 81 τοπικές κοινότητες πρέπει να επανακαταχωρούνται ετησίως. (Balodis 2007: 321)

Μία καταχώρηση ανά θρήσκευμα

- Α.7, § 3 του νόμου για τους θρησκευτικούς οργανισμούς: ένα συγκεκριμένο θρήσκευμα μπορεί να ιδρύσει μόνο μια καταχωρημένη θρησκευτική ένωση.
- Ένας αριθμός μη καταχωρημένων θρησκευμάτων αγωνίζονται για τη δυνατότητα καταχώρησης απεριόριστου αριθμού ενώσεων στα πλαίσια της ενός θρησκεύματος
- Οι κανόνες για καταχώρηση φαίνεται να συμμορφώνονται με αρχές ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Όμως, οι προϋποθέσεις για καταχώρηση θρησκεύματος είναι αυστηρές και σε σύγκρουση με θρησκευτική ελευθερία (χρειάζονται 10 κοινότητες για ένωση, καμία καταχώρηση που να ανήκει σε ίδιο θρήσκευμα) (Balodis 2007: 321-322).

Σχολιασμός

- Οι ιδρυτές ενός θρησκέυματος δεν είναι φυσικά πρόσωπα αλλά νομικά. Για θρησκευτική ένωση χρειάζονται 10 τοπικές κοινότητες (καταχωρημένες), ενώ υπάρχει και αρνητική προϋπόθεση (να μην υπάρχει άλλη καταχώρηση στο ίδιο θρήσκευμα).
- Στη Λετονία η καταχώρηση ελέγχεται από διοικητικό οργανισμό (κυβερνητικό συμβούλιο για θρησκευτικές υποθέσεις) και όχι από δικαστήριο.
- Η πρόβλεψη του νόμου μία ένωση ανά θρήσκευμα είναι ορθή. Μόνο στην περίπτωση που αποκλείει τους διιστάμενους οργανισμούς ενός θρησκέυματος υπάρχει αντίθεση της διάταξης σε αυτή τη διάσταση στη θρησκευτική ελευθερία. Αν ένα θρήσκευμα έχει τις mainstream θρησκευτικές κοινότητες που συνιστούν mainstream (επίσημη) ένωση και υπάρχουν και διιστάμενες του ιδίου θρησκέυματος τότε δε θα πρέπει να μην αναγνωρίζεται αυτό τους το δικαίωμα.

Σχολιασμός (2)

- Για κάποια προνόμια / δικαιώματα είναι προϋπόθεση η καταχώρηση, καθώς συνδέονται με την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας εκ της φύσεως αυτών των προνομίων.
- Η διάταξη του α. 116 του συντάγματος με βάση την οποία μπορεί με δικαστική απόφαση να διαταχτεί η παύση των οργανισμών είναι αρκετά ευρεία διάταξη με την έννοια ότι οι διεθνείς κανόνες είναι συγκεκριμένοι (αναφέρονται πέντε σκοποί δημοσίου συμφέροντος περιοριστικά : οι ίδιοι που αναφέρονται και στο λετονικό σύνταγμα, όμως στο σύνταγμα αναφέρονται και άλλοι που υπερβαίνουν τους διεθνείς κανόνες).
- Υπάρχει διάκριση προσωρινά καταχωρημένων θρησκευμάτων (που αποκτούν προσωρινή νομική προσωπικότητα που ανανεώνεται κάθε έτος) και μόνιμα καταχωρημένων. Η διάκριση μεταξύ μόνιμης και προσωρινής νομικής προσωπικότητας γίνεται για τον έλεγχο του νέου θρησκευάτος που εμφανίζεται στη χώρα ως προς νομιμοφροσύνη και συμμόρφωση με νομοθεσία.

Νέα θρησκευτικά κινήματα στη Λετονία

- Το Υπ. Εξ. των ΗΠΑ στην έκθεση του για τη διεθνή θρησκευτική ελευθερία το 1997 επικρίνει τη Λετονία επειδή αρνήθηκε να καταχωρήσει τους μάρτυρες του Ιεχωβά, θέμα που λύθηκε το 1998 με την καταχώρηση των πρώτων δύο τοπικών κοινοτήτων.
- Το 2002 πριν την καταχώρηση της χριστιανικής επιστήμης το υπουργείο δικαιοσύνης απέρριψε 6 φορές την αίτηση της. Η ιατρική ένωση Λετονίας υποστήριξε ότι η κύρια δραστηριότητα αυτού του οργανισμού , δηλαδή η μεταχείριση του ανθρώπου με μη ιατρικά μέσα ερχόταν σε αντίθεση με τον κώδικα ιατρικής ηθικής και λετονικό δίκαιο.
- Ο όρος νέα θρησκευτικά κινήματα ή ο όρος σχέτες είναι πολιτικοί απαξιωτικοί όροι και όχι νομικοί θα πρέπει να αποφεύγονται. Επίσης, η έκθεση του Υπ. Εξ. των ΗΠΑ είναι πολιτικού χαρακτήρα και άρα από νομική άποψη έχει μια αξία, αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο πολιτικός της χαρακτήρας, δεν είναι νομική πηγή.

Κράτη και θρησκευόμενα στη Λιθουανία

Από το άρθρο «Κράτη και θρησκευόμενα στη Λιθουανία», της καθηγήτριας Jolanta Kuznecoviene, θα εξεταστούν οι νομικές πηγές των σχέσεων κράτους θρησκευομένων, οι κατηγορίες προσέγγισης του συστήματος και το νομικό καθεστώς των θρησκευοτικών οργανισμών.

Νομικές πηγές των σχέσεων κράτους – θρησκευμάτων στην Λιθουανία

- Η θεμελιώδης νομοθετική πράξη που ρυθμίζει σχέσεις κράτους και θρησκευμάτων είναι το σύνταγμα Λιθουανίας (25/10/1992):
 - ορίζει τη βάση των σχέσεων και εφαρμόζει τις κύριες αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εγγυάται την ελευθερία του ατόμου να επιλέγει και να εκδηλώνει θρησκεία ή πίστη στη λατρεία, την πρακτική και τη διδασκαλία. Οι πεποιθήσεις, η ομολογία θρησκείας ή πίστης δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την διάπραξη εγκλημάτων ή την παραβίαση του νόμου. Δεν πρέπει να παραβιάζουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των άλλων.
- Πληρέστερες διατάξεις υπάρχουν στο νόμο για τις θρησκευτικές κοινότητες και ενώσεις του 1995 (Kuznecoviene 2007: 343)

Βιβλιογραφία

1. Ringols Balodis, Κράτος και Θρησκευάματα στη Λετονία και Jolanta Kuznecoviene, Κράτος και Θρησκευάματα στη Λιθουανία στο Gerhard Robbers (επιμέλεια) (2007), μτφρ. Κυριάκος Κυριαζόπουλος, Κράτη και Θρησκευάματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, σελ. 307-363
2. [Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Λετονίας](#)
3. [Το σύνταγμα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας](#)

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Γιώργος Μαριάς
Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2016

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

